

Propozycja identyfikowania uczniów zdolnych na podstawie raportu przygotowanego Ośrodek Rozwoju Edukacji w ramach projektu „Opracowanie i wdrożenie kompleksowego systemu pracy z uczniem zdolnym”

Trzy etapy:

1. Identyfikacja poprzez zastosowanie narzędzi psychometrycznych dla nauczycieli oraz arkusza obserwacyjnego dotyczącego zdolności i zainteresowań uczniów, uwzględnienie nominacji nauczycielskich, rodzicielskich, uczniowskich.
2. Weryfikacja zdolności w ramach warsztatów i zajęć.
3. Diagnoza zdolności ucznia w poradniach psychologiczno – pedagogicznych (wydanie opinii i/lub zalecenia – np. indywidualnego programu nauki).

Etap I

Pierwsze rozpoznanie ma najczęściej formę nieformalnej obserwacji, np. przez nauczyciela podczas prowadzenia zajęć przedmiotowych (szczególnie zwrócenie uwagi na zachowania typowe dla uzdolnionych, np. aktywność własna ucznia, zadawanie pytań, dociekliwość, prezentowana wiedza).

Warto dodać analizę prac dziecka pod kątem kreatywności, nowatorstwa i wyobraźni.

Wywiad – z rodzicami, rozmowy z uczniem oraz innymi osobami pracującymi z uczniem poza szkołą.

Problemem jest brak dostępnych wystandaryzowanych narzędzi diagnostycznych dla nauczycieli.

Rekomendowane wystandaryzowane narzędzia diagnostyczne

- W ramach **regionalnego programu DiAMEnT** opracowane zostały narzędzia diagnostyczne dla czterech zdolności:
 - językowych,
 - przedsiębiorczych, matematycznych,
 - w ramach technologii informatyczno – komunikacyjnych
- **Wielowymiarowy Kwestionariusz Preferencji**

Kwestionariusze do diagnozy postawy twórczej:

- **Kwestionariusz Twórczego Zachowania KANH**
- **Skala Postaw Twórczych vs Odtwórczych w wersji dla najmłodszych uczniów i uczniów szkół ponadgimnazjalnych**

Badanie zdolności muzycznych:

- **Średnia Miara Słuchu Muzycznego** (nie wymaga posiadania wiedzy muzycznej)

Inne rekomendowane i dostępne w publikacjach ORE narzędzia diagnostyczne, którymi może posłużyć się nauczyciel to:

- **Kwestionariusz Samoobserwacji: Nominacja ucznia przez samego siebie**
- **Nauczycielski Formularz oceny postawy twórczej ucznia (opracowany przez Krzysztofa J. Szmidta)**

- **Zestaw Kontrolny do rozpoznawania talentu twórczego G. Lewisa** (zalecany do badania uczniów wykazujących nietradycyjny, nowatorski, pomysłowy i produktywny sposób myślenia i zachowania)
- **Kwestionariusz Obserwacji: Wskaźnik zachowań znamionujących uzdolnienie (ogólna lista cech)**
- **Skala postaw twórczych i odtwórczych A. Guzik, Patrycja Huget**

Etap II

Obserwacja zajęć w ramach specjalnie przygotowanych warsztatów oraz zajęć pozalekcyjnych sprofilowanych pod kątem możliwości wykorzystania różnych zdolności (organizacja sytuacji wymagających uaktywniania danych zdolności – nauczyciel obserwuje dziecko w działaniu i weryfikuje wcześniejsze wyniki badań).

Etap trzeci

Skierowanie ucznia na diagnozę do Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej i opracowanie specjalnej ścieżki rozwoju ucznia szczególnie uzdolnionego

Materiały opracowane na podstawie:

„Jak pracować ze zdolnymi ?” Poradnik dla nauczycieli i rodziców- Marcin Braun, M. Mach, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2012

„Model pracy z uczniem zdolnym w gimnazjum” T. Dabrowska, L. Dyndor, M. Foryś, K. Gałązka, E.Kolczyńska, A. Madziara, K. Pęczek, E. Sprawka, E. Wachowicz, Ośrodek Rozwoju Edukacji Warszawa 2013

„Model pracy z uczniem zdolnym w szkole podstawowej” Jak praktycznie i systemowo zorganizować edukację uczniów zdolnych na poziomie szkoły podstawowej? Iwona Fechner – Sędzicka Ośrodek Rozwoju Edukacji Warszawa 2013